

1. **Mihin on kirjoitettu lyhimmillään ortodoksisen kirkon opetus?**
 - Uskontunnustukseen.
2. **Vaikka olisi toisella puolella maailmaa, niin kuinka voi silti auttaa toista?**
 - Esirukoilemalla tämän puolesta.
3. **Voidaanko tajuttomalle tai kuolleelle antaa ehtoollinen?**
 - Ei.

1. **Milloin ja missä laadittiin kirkon käyttämä uskontunnustus?**
 - Nikean ja Konstantinopolin yleisissä kirkolliskokouksissa 300-luvulla.
2. **Miten määrittelisit termin "rukoilla"?**
 - Jumalalle puhumista, rukous on Jumalan kohtaamista.
3. **Milloin vainaja tulisi haudata?**
 - Kolmantena päivänä.

1. **Mitä sakramenttia kutsutaan myös nimellä eukaristia?**
 - Ehtoollisen sakramenttia.
2. **Kuinka menee ns. Jeesuksen rukous?**
 - "Herra, Jeesus Kristus, Jumalan poika, armahda minua syntistä".
3. **Milloin panihida tulisi toimittaa?**
 - Kuolinpäivänä, 3 päivää, 9 päivää ja 40 päivää kuolemasta ja puolen vuoden päästä sekä aina kuoleman vuosipäivänä.

1. **Mitä Jumala loi Raamatun mukaan neljäntenä päivänä?**
 - Auringon, kuun ja tähdet.
2. **Mitä tarkoitetaan esirukouksella?**
 - Toisten ihmisten (myös vihamiesten) puolesta rukoilemista.
3. **Milloin toimitetaan ennenpyhitettyjen lahjain liturgia?**
 - Suuren paaston arkipäivinä, yleensä keskiviikkoisin ja perjantaisin..

1. **Keitä tarkoitetaan ruumiittomilla ja persoonallisilla voimilla?**
 - Enkeleitä (mm. ylienkelit, serafit ja kerubit).
2. **Mitä sana "munkki" tarkoittaa?**
 - "Yksineläjä".
3. **Millä pöydällä pappi valmistaa ehtoollislahjat?**
 - Uhripöydällä.

1. **Mikä sakramentti on anteeksipyyntöä varten?**
 - Katumuksen sakramentti (synnintunnustus, synninpäästö).
2. **Mihin kolmeen asiaan munkiksi vihittävä sitoutuu?**
 - Kuuliaisuuteen, köyhyyteen ja naimattomuuteen.
3. **Kenelle Neitsyt Maria oli kihlattu?**
 - Joosefille.

1. **Millä toisella sanalla sakramenttia kutsutaan?**
 - Mysteerioksi.
2. **Selitä sana "arkkimandriitta".**
 - Ansioituneen pappismunkin arvonimi. [Vrt. rovasti (papit)].
3. **Millä kirjaimilla Neitsyt Marian nimi lyhennetään ikoneissa?**
 - MP ΘΥ

1. **Mainitse jokin kirkon pyhä toimitus, jota ei kutsuta sakramentiksi?**
 - Esim. vedenpyhitys, hautaus, ja munkiksi vihkiminen.
2. **Kuka johtaa hiippakuntaa?**
 - Piispa.
3. **Ketä kohtaan munkin tulee olla kuuliainen?**
 - Luostarin johtajaa.

1. **Onko papilla vaitiolovelvollisuus kuulemistaan synneistä?**
 - Kyllä.
2. **Mikä on piispa?**
 - Papeuden korkeimman asteen saavuttanut henkilö.
3. **Mitä skeemamunkiksi vihkiminen tarkoittaa?**
 - Munkki vapautetaan pelkkään rukouselämään.

1. **Mitä syntiä ei voi saada anteeksi?**
 - Syntiä Pyhää Henkeä vastaan.
2. **Milloin kirkko syntyi?**
 - Helluntaina. (Toisena ajankohtana pidetään sitä, kun Jeesus opetti Filippoksen Kesarean seudulla.)
3. **Kuinka Pyhä Henki kuvataan ikoneihin?**
 - Kyyhkysenä tai tulenliekinä.

1. **Mikä on kristillisen maailmankuvan keskus?**
 - Maailman luonnut Jumala.
2. **Kuka on kirkon pää?**
 - Kristus.
3. **Millä nimellä Johannes Kastajaa kutsuttiin?**
 - Herran Edelläkävijä.

1. **Millaisen toimimisen käskyn Kristus antoi meille?**
 - Rakkauden kaksoiskäskyn.
2. **Millaiseksi uskontunnustus määrittää kirkon?**
 - Yhdeksi, pyhäksi, katoliseksi ja apostoliseksi ("Uskon yhteen, pyhään, katoliseen ja apostoliseen kirkkoon").
3. **Mitä voidaan pitää rakkauden vastakohtana?**
 - Itserakkautta, välinpitämättömyyttä.

1. **Ketä kohtaan 10. käskyn neljä ensimmäistä käskyä on osoitettu?**
 - Jumalaa kohtaan.
2. **Mitä sana "katolinen" tarkoittaa uskontunnustuksessa?**
 - Yleismaailmallista ja täydellistä.
3. **Kuka huolehtii yhdessä vanhempien kanssa lapsen hengellisestä kasvatuksesta?**
 - Kummi.

1. **Ketä kohtaan 10. käskyn kuusi viimeistä käskyä on osoitettu?**
 - Käskyjä toisia ihmisiä/kanssaihmiä kohtaan.
2. **Mitä sana "apostolinen" merkitsee uskontunnustuksessa?**
 - 1. "Lähetetty" (tekemään lähetys- ja opetustyötä), 2. apostolit perustivat kirkon.
3. **Mitä muita nimiä Kristuksesta käytetään?**
 - Esim. Messias, Voideltu ja Vapahtaja.

1. **Mistä kohtaa Raamattua löytyy Kristuksen opetuspuheet?**
 - Vuorisaarnasta Matt. 5-7.
2. **Mitä patriotismi tarkoittaa?**
 - Isänmaallisuutta.
3. **Millaiseksi Jumala loi ihmisen?**
 - Kuvakseen ja kaltaisekseen.

1. **Luettele Jumalan kolme persoonaa eli esiintymismuotoa.**
 - Isä, Poika ja Pyhä Henki.
2. **Mitä nationalismi tarkoittaa?**
 - Kiihkoisänmaallisuutta.
3. **Täydennä: "Pyhä Jumala, Pyhä Väkevä, Pyhä ---, armahda meitä".**
 - Kuolematon.

1. **Mikä ohjaa ihmistä oikean ja väärän erottamisessa?**
 - Omatunto.
2. **Kuinka kristityn tulisi suhtautua omaisuuteen?**
 - Hänen tulisi pyrkiä omaisuudellaan auttamaan huonompiosaisia.
3. **Millä nimellä kutsutaan tekniikkaa, jossa ikoni tehdään värillisistä kivien ja lasin palasista?**
 - Mosaiikiksi.

1. **Mitä muita ilmaisuja käytetään ortodoksisessa ajattelussa paratiisista ja helvetistä?**
 - Pelastus ja kadotus.
2. **Mistä teoksesta voimme lukea varhaisista jumalanpalveluksista?**
 - Raamatusta (apostolit).
3. **Millä nimellä kutsutaan tekniikkaa, jossa ikonimaalaus maalataan kostealle laastipinnalle?**
 - Freskoksi.

1. **Keissä ortodoksisen opetuksen mukaan näemme Kristuksen?**
 - Jokaisessa lähimmäisessämme.
2. **Mitä "tietoa" jumalanpalvelustekstit sisältävät?**
 - Kirkon opetusta.
3. **Millä nimellä kutsutaan Kristus-ikonina, johon kuvataan Kristuksen kasvot kankaalle painautuneina?**
 - Käsittätehty Kristus -ikoniksi.

1. **Mitä tarkoitetaan nimenantotoimituksella?**
 - Nimi annetaan lapselle 8 päivän iässä erillisessä toimituksessa.
2. **Milloin alkaa kirkollinen vuorokausi?**
 - Auringon laskettua (vrt. luomiskertomus). Nykyisen kirkollisen käytännön mukaan klo 18.00 edellisenä iltana.
3. **Missä jumalanpalveluksia pidettiin vainojen aikana katakombien lisäksi?**
 - Yksityiskodeissa.

- 1. Miksi ihminen kastetaan?**
 - Ihminen otetaan näin seurakunnan jäseneksi.
- 2. Mikä on vuorokauden ensimmäinen palvelus, joka aloitetaan auringon laskettua?**
 - Ehtoopalvelus.
- 3. Mitä sana "ikonostaasi" tarkoittaa?**
 - Kuvaseinää

- 1. Mihin kahteen sakramenttiin ihminen osallistuu tullakseen seurakunnan jäseneksi?**
 - Kasteeseen ja mirhavoiteluun.
- 2. Monellako eri sävelmällä lauletaan jumalanpalvelusveisuja?**
 - Kahdeksalla (oktoehos).
- 3. Kuka kirkon käsityksen mukaan ohjaa yleisiä kirkolliskokouksia?**
 - Pyhä Henki.

- 1. Millä pyhällä toimituksella kastetoimitus aloitetaan?**
 - Vedenpyhityksellä.
- 2. Mikä on ortodoksisen kirkon suurin juhla?**
 - Pääsiäinen.
- 3. Mikä on papin opetuspuhe toiselta nimeltään?**
 - Saarna.

- 1. Mitkä kastetun kehonosat pappi sivelee mirhalla ristinmerkillä?**
 - Otsan, silmät, sieraimet, suun, korvat, rinnan ja jalat.
- 2. Kuinka monta suurta juhlaa on ortodoksisessa kirkossa?**
 - 12.
- 3. Mikä "ilmiö" on tehnyt maailmasta yhden talouden?**
 - Globalisaatio.

- 1. Kuinka monta kertaa kastepöytä kierretään kastetoimituksen aikana?**
 - Kolmesti.
- 2. Kerro esimerkkejä siitä, mitä voidaan siunata pyhitetyllä vedellä.**
 - Risti, ikoni, koti, jokin esine jne.
- 3. Mikä/kuka on kristillisen ihmiskuvan keskus?**
 - Jumala.

- 1. Mistä Suomen ortodoksinen kirkko saa mirhavoiteensa?**
 - Konstantinopolista.
- 2. Millä toisella nimellä vainajien muistelupalvelusta kutsutaan?**
 - Panihidaksi.
- 3. Mihin puutarhaan Jumala asetti ensimmäiset ihmiset?**
 - Eedeniin.

- 1. Millä nimellä kutsutaan Jumalan tulemistä lihaksi?**
 - Inkarnaatioksi.
- 2. Kuka kirjoitti ensimmäisen evankeliumin?**
 - Markus (n. v.70).
- 3. Mikä evankeliumi on?**
 - Ilosanoma Kristuksesta.

- 1. Mitkä ovat Kristuksen kaksi luontoa?**
 - Jumallinen ja inhimillinen.
- 2. Mitkä kaksi osaa muodostavat Raamatun?**
 - Vanha ja Uusi testamentti.
- 3. Millä nimellä kutsuttiin opetuksia, jotka eivät myötäilleet oikeaa kirkon opetusta, joka oli muotoutunut kirkolliskokouksissa?**
 - Harhaopeiksi.

- 1. Millä nimellä kutsutaan päivää, jolloin Kristus astui takaisin taivaaseen pääsiäisen jälkeen?**
 - Helatorstaiksi.
- 2. Millä kielellä VT ja UT on kirjoitettu?**
 - VT on kirjoitettu hepreaksi ja UT kreikaksi.
- 3. Täydennä iltarukouksen alku: "Kristuksen enkeli, pyhä ---, sieluni ja ruumiini suojelija".**
 - Varjelijani.

- 1. Mikä on ihmisen päämäärä ortodoksisen kirkon opetuksen mukaan?**
 - Tulla Jumalan kaltaiseksi.
- 2. Milloin ja missä pidettiin viimeinen yleinen kirkolliskokous?**
 - Vuonna 787 Nikeassa.
- 3. Ketä pidetään ortodoksisessa kirkossa kaikkein kunnioitettavampana ja jalompana kuin ketään ruumiittomista voimista?**
 - Neitsyt Mariaa.

1. **Kasvuprosessia Jumalan yhteyteen käytetään nimitystä jumaloituminen, mitä se on kreikaksi?**
 - Theosis.
2. **Kuka vastaa kirkon opetuksesta seurakunnan tasolla?**
 - Pappi (kirkon opetuksen puitteissa).
3. **Kuka Raamatussa nimeltä mainittu enkeli kuvataan ikonostaasin sivuoveen?**
 - Mikael, Gabriel.

1. **Milloin Kristus asetti ehtoollisen?**
 - Suurena torstaina.
2. **Mitä ovat kanonit?**
 - Sääntöjä (kirkollisesta elämästä).
3. **Raamatussa kerrotaan Pyhän Kolminaisuuden ilmestyneen eräälle pariskunnalle Mamren tammistossa. Mikä oli miehen nimi?**
 - Abraham.

1. **Millä toisella nimellä kutsutaan ehtoollisen sakramenttia?**
 - Eukaristiaksi.
2. **Miten kuuluu Kristuksen lähetyksensä alku?**
 - "Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni".
3. **Missä kohtaa Vanhaa testamenttia Pyhä Kolminaisuus on esillä ensimmäistä kertaa?**
 - Luomiskertomuksessa.

1. **Mitä "agapé" tarkoittaa?**
 - "Rakkauden ateriaa".
2. **Mitkä ovat pappeuden kolme eri astetta?**
 - Diakoni, pappi ja piispa.
3. **Ketä luomiskertomuksen "Sanalla" tarkoitetaan?**
 - Kristusta.

1. **Kuinka ehtoolliselle valmistaudutaan?**
 - Rukoillen ja paastoten.
2. **Mitä tarkoittaa sana "aksios"?**
 - "Otollinen, kelpollinen".
3. **Missä kohtaa Uudessa testamentissa Pyhä Kolminaisuus on esillä?**
 - Kristuksen kasteessa.

1. **Millä nimellä kutsutaan ehtoollista valmistavaa osaa?**
 - Proskomidiksi.
2. **Mikä on piispan tunnusmerkki, jota hän pitää kädessään?**
 - Paimensauva.
3. **Millä nimellä kutsutaan kahdessa ensimmäisessä kirkolliskokouksessa laadittua uskontunnustustamme?**
 - Nikealais-konstantinopolilainen uskontunnustus.

1. **Mitä eri nimityksiä Neitsyt Mariasta käytetään?**
 - Jumalanäiti ja Jumalansynnyttäjä.
2. **Mitä diakonit tekevät?**
 - Auttavat piispaa ja pappeja jumalanpalveluksissa ja tekevät muuta heille osoitettua kirkollista työtä.
3. **Millä nimellä voidaan kutsua rukousta, jossa aito tunne on mukana?**
 - Sydämen rukoukseksi.

1. **Mikä on reliikki?**
 - (Marttyyrin) Pyhäinjäännös.
2. **Mitä sana "ikoni" tarkoittaa?**
 - "Kuvaa".
3. **Mikä on se ajanjakso ortodoksien elämässä ja kirkkovuodessa, jolloin tulisi kehittyä hengellisesti?**
 - Paasto.

1. **Kuka tai mikä on marttyyri?**
 - Uskonsa vuoksi surmattu kristitty.
2. **Keitä ja mitä kirkollisissa ikoneissa esiintyy?**
 - Kristus, Neitsyt Maria, pyhä ihminen, enkeli tai pyhä tapahtuma.
3. **Milloin ortodoksit viettävät nimipäiväänsä?**
 - Suojeluspyhänsä muistopäivänä.

1. **Mitä tarkoitetaan kanonisoinnilla?**
 - Pyhäksi julistamista/toteamista.
2. **Mitä Neitsyt Marian puvussa olevat kolme tähteä kuvaavat?**
 - Hänen ainaista neitsyyttään (ennen synnyttämistä, sen aikana ja sen jälkeen).
3. **Montaako viivaa käyttämällä ortodoksit piirtävät ristin?**
 - Neljää.

- 1. Millaisia esteitä avioliitolle voi olla?**
 - Alle 18 vuoden ikä, lähisukulaisuus, jo voimassa oleva avioliitto tai rekisteröity parisuhde, ottolapsi-ottovanhempi suhde tai kummisuhde.
- 2. Missä vainojen aikaan jumalanpalvelukset pidettiin?**
 - Yksityiskodeissa ja katakombeissa.
- 3. Kuinka ikoneille osoitetaan kunnioitusta?**
 - Tekemällä niiden edessä ristinmerkin ja suutelemalla niitä.

- 1. Kuka voi myöntää poikkeusluvan avioliitolle?**
 - Oikeusministeriö.
- 2. Luettele kirkkorakennuksen osat.**
 - Eteinen, kirkkosali ja alttari.
- 3. Milloin ortodoksit voivat alkaa osallistua ehtoollisen sakramenttiin?**
 - Heti kun heidät on kastettu ja mirhavoideltu.

- 1. Kuinka monta kertaa kirkko vihkii ihmisen avioliittoon?**
 - Kolme kertaa, kaava tosin on hieman erilainen.
- 2. Mihin suuntaan ortodoksiset kirkot rakennetaan?**
 - Alttari itään päin.
- 3. Milloin kirkkovuoden suurimman juhlan eli pääsiäisen juhliminen aloitetaan?**
 - Pääsiäisyönä.

- 1. Mikä asia tulee selvittää ensin naimisiin aiottaessa?**
 - Avioliiton mahdolliset esteet.
- 2. Millä nimellä kutsutaan pienempiä rukoushuoneita?**
 - Tsasounaksi.
- 3. Miten pyhän ihmisen tunnistaa ikoneista?**
 - Pään ympärillä olevasta sädekehästä.

- 1. Mitkä ovat avioliiton sakramentin kaksi osaa?**
 - Kihlaus ja vihkiminen (kihlaus voidaan suorittaa myös erikseen).
- 2. Missä sairaanvoitelun sakramentti voidaan toimittaa?**
 - Kirkossa, sairaalassa tai kotona.
- 3. Millä nimellä kutsutaan jumalanpalvelusta, jossa jaetaan ehtoollista?**
 - Liturgiaksi.

- 1. Mihin sormeen tulee ortodoksisen tavan mukaan kihlasormus?**
 - Oikean käden nimettömään.
- 2. Kuinka monta pappia sairaanvoitelun sakramenttiin tarvitaan?**
 - Seitsemän, mutta yksikin riittää.
- 3. Kenelle ortodoksiset kirkkorakennukset pyhitetään?**
 - Jonkun pyhän ihmisen, enkelin tai pyhän tapahtuman muistolle.

- 1. Onko kirkollinen kihlaus sitova sopimus avioliitosta?**
 - Kyllä, erotessa tulee hakea kihlauksen mitätöintiä.
- 2. Onko sairaanvoitelu sama asia kuin "viimeinen voitelu"?**
 - Ei, tarkoituksena on parantaa eikä valmistella kuolemaan.
- 3. Kuinka ortodoksisen kirkon pappia tai piispaa tervehditään?**
 - Pyytämällä siunausta.

- 1. Läntisessä kirkossa vastataan "tahdon", entä ortodoksisessa?**
 - "On, arvoisa isä"
- 2. Mitä tarkoittaa latinankielinen sana "abortti"?**
 - Raskauden keskeytystä.
- 3. Mitä esim. syntymäpäivillä lauletaan ortodoksisessa perinteessä?**
 - "Monia vuosia, armorikkaita vuosia ---".

- 1. Millä toimituksella voidaan aloittaa yhteinen taival yhteisessä kodissa?**
 - Kodinpyhityksellä.
- 2. Mitä tarkoitetaan termillä "eutanasia"?**
 - Armokuolemaa.
- 3. Mitä toista nimeä käytetään pyhäksi julistamisesta/toteamisesta?**
 - Kanonisointi.

- 1. Mitä tarkoitetaan rakkauden kaksoiskäskyllä?**
 - Meidän tulisi rakastaa Jumalaa ja lähimmäistä kuten itseämme.
- 2. Mikä on ortodoksisen kirkon kanta eutanasiaan ja aborttiin?**
 - Kirkko on elämän puolella.
- 3. Kuinka monta sakramenttia kirkossamme on?**
 - Seitsemän.